

עליון] ברשות הרבים אף לאחר כניסת השבת, עד שמגיע לביתו. שכיון שהתחיל לרוץ קודם כניסת השבת ולא עמד לפוש, נמצא דלא עקב את החבילה בשבת. ואהנחה בלא עקירה לא מיחייב⁽¹⁰⁾.

ודייקנין: דוקא בריץ התירו לו. אבל אי מהלך קלי קלי [מעט מעט, כלומר בנחת] לא התירו. ואף דגם בכהאי גוונא ליכא עקירה בשבת, שהרי לא עמד לפוש.

ומפרשינן: מאי טעמא דבהליכה אסור? — דכיון דמהלך כדרכו, לית ליה היכרא. וחיישינן שישכח ויעמוד לפוש לאחר

ולכן, כל שאם היה הוא עצמו מוליכו בגופו היה חייב חטאת, במניחו על חבירו תוך כדי הילוכו, הוא אמנם פטור, אבל אסור להניחו עליו מדרבנן.

וכל שבמניח על חבירו פטור אבל אסור, במניח על המורו מותר⁽⁸⁾ לכתחלה.⁽⁹⁾ דכיון דליכא בזה מחמר דאורייתא, התירו לעשות כן. משום דאם לא נתירנו, אתי לאיתויי בגופו ד' אמות ברשות הרבים.

אמר רב אדא בר אבהו: היתה חבילתו מונחת לו על כתיפו בערב שבת מבעוד יום, הרי הוא ריץ תחתיה [כלומר, כשהיא מונחת

בירושלמי, דמושיט מרשות היחיד לרשות הרבים חייב, אף שנעשה על ידי שנים. משום שכך היתה עבודת הלויים במשכן. והכי נמי, אורחיהו דמחמר הוא בשני בהמות שנושאות משא יחד. ויעוין באבי עזרי שם הלכה ו, שלא הסכים עמו. והעלה לאסור מטעם אחר. שרק בשני בני אדם איכא לפטורא דשנים שעשו. לפי שכל אחד ואחד מהם, חיובו בפני עצמו. ועל מעשה אחד אין מתחייב אלא אדם אחד, ולא שנים. אבל במחמר, שאין החיוב על הבהמות, אלא על האדם המחמר, מאה כחד נינהו. שהרי המתחייב הוא אחד.

10. והקשה הרמב"ן, למה לא תני הך היתרא במתניתין, לגבי כיס.

ותירץ דדוקא בחבילה איתא להך היתרא. דכיון דלאו אורחיה למירהט עם חבילה, יש לו בה היכר. אבל בכיס, דלית ביה היכרא, אסור. וקושיה מעיקרא ליתא אלא לשיטת רש"י, דמיירי מתניתין מבעוד יום. אבל להרא"ש דאיירי לאחר שהחשיך לא קשיא מידי. ואף אם יזרקנה לתוך ביתו כלאחר יד, הא אי אפשר דלא קאי פורתא קודם שיכנס לביתו. שפת אמת.

8. וכתב הרשב"א [בעבודה זרה טו א] דלאו דמחמר איכא אף בהולכת משא בחצר, אף שאין בזה משום מלאכת הוצאה. שלאו ד"מחמר" נוהג אף במעשה כל שהוא שעושה עם בהמתו. ודחה שם הר"ן דבריו מסוגיא דהכא. דמבואר בזה דאין משום מחמר אלא בדאיכא עקירה והנחה. אלמא, צורת מלאכת הוצאה בעינן. וכן הקשה, מהא דאמרינן בסמוך, דכל שבאדם פטור בכהמה מותר לכתחלה.

9. והמקור חיים [בהגהותיו לאורח חיים, סימן רסו] רצה ללמוד מהך כללא, דלחמר אחר שתי בהמות, מותר אף לכתחלה. דהרי בכהאי גוונא באדם, פטור אבל אסור. וכדיקיימא לך, שנים שעשוהו, וזה יכול וזה יכול, פטור אבל אסור. ושוב כתב, דאפשר דהך פטורא הוא רק לענין קרבן וסקילה. אבל לאו מיהא איכא.

אולם הרמב"ם הקדים להדיא בפרק א הלכה ג, שכל מקום שמזכיר "פטור אבל אסור", אין איסורו אלא מדברי סופרים. ונקט האי לישנא אף בשנים שעשו. אלמא אף לאו ליכא בהו מדאורייתא. אור שמת, פרק כ הלכה יא. וכתב לאסור מטעם אחר. על פי מה דאיתא